

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/238/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7618201809
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marianna Hrabovecká
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2018:7618201809.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marianny Hraboveckej a členiek senátu JUDr. Diany Solčányovej a JUDr. Ludviky Bodnárovej vo veci starostlivosti súdu o maloletého M. K. M. nar. XX.X.XXXX zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves dieťaťa rodičov B. D. M. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v E., K. Z. XX zastúpenej advokátkou JUDr. Miroslavou Slovinskou so sídlom Advokátskej kancelárie v Spišskej Novej Vsi na Štefánikovom námestí 13 a N. Pokutu nar. XX.X.XXXX bývajúceho v Q. XXX v konaní o zvýšení výživného o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves z 24.5.2018 č.k. 12P 75/2018-65 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozsudkom z 24.5.2018 č.k. 12P 75/2018-65 zvýšil výživné od otca pre maloletého M. K. M. nar. XX.X.XXXX zo sumy minimálneho zákonného výživného vo výške 30% zo sumy životného minima na nepľnoleté nezaopatrené dieťa na 130 Eur mesačne od 19.3.2018, ktoré zaviazal otca uhrádzať matke dieťaťa vždy do 15-teho dňa v mesiaci dopredu. Zaostané výživné 275,67 Eur za obdobie od 19.3.2018 do 30.5.2018 povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 20 Eur spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok v prípade neuhradenia čo i len jednej splátky. Týmto zmenil rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 17.4.2012 sp. zn. 9P 90/2012-15 vo výroku o výživnom od otca pre maloletého DB. V prevyšujúcej časti návrh matky zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2. Rozhodnutie založil na podstatnej zmene pomerov na strane maloletého M. K., ktorý v čase predchádzajúcej úpravy výživného nedosiahol ani rok svojho veku, kým v súčasnosti už navštevuje základnú školu a podstatne sa zvýšil rozsah jeho odôvodnených potrieb. Rovnako zistil, že matka žije prechodne v Anglicku a zdieľa spoločnú domácnosť s manželom, ktorý má príjem zo zamestnania 1.100 Eur mesačne, matka dieťaťa nie je zamestnaná a nemá žiaden príjem, ale poberá detský prídavok (Child benefit) 130 Libier a detskú dávku 150 Eur spolu na dve deti, keďže z ich manželstva pochádza maloletý B. (dieťa má tri roky). Otec žije v spoločnej domácnosti s manželkou a spoločne sa starajú o maloletého N. S. nar. XX.X.XXXX, ktorý pochádzal z ich manželstva. Z výpovede otca zistil, že bol šesťkrát vyradený z evidencie uchádzačov o zamestnanie pre nespoluprácu, nakoľko bol v zahraničí, naposledy sa evidoval na úrade 28.8.2017 a má priznanú dávku v hmotnej núdzi 393 Eur mesačne. Je vlastníkom rodinného domu, ktorý obýva so svojou rodinou a Okresný dopravný inšpektorát v Gelnici potvrdil, že je vedený ako vlastník a držiteľ vozidiel: Škoda Felícia, Škoda Favorit, Volkswagen Golf, Ford Tranzit, Praga V3S a Nissan Terrano. Súd prvej inštancie porovnaním pomerov v čase predchádzajúcej úpravy výživného s pomermi existujúcimi v čase terajšieho rozhodovania dospel k záveru, že podstatná zmena pomerov na strane dieťaťa odôvodňuje zvýšenie výživného na 130 Eur mesačne od podania

návrhu matky, t.j. 19.3.2018 na tom podklade, že zárobkové schopnosti a možnosti, ako aj majetkové pomery otca posudzoval z hľadiska potenciality jeho príjmu a životnej úrovne berúc do úvahy, že má ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči maloletému N. S.. Tvrdenie otca, že celý život je nezamestnaný, niekoľkokrát evidovaný ako uchádzač o zamestnanie a z toho v šiestich prípadoch vyradený z evidencie pre nespoluprácu, ako aj uchádzanie sa o zamestnanie vyžadujúce vyššie, ako základné vzdelanie napriek tomu, že nemá ukončené ani základné vzdelanie, posúdil ako nezodpovedný postoj otca voči vyživovacej povinnosti, čo umocňuje aj fakt, že je mladý, silný a zdravý muž a ako sám uviedol, celé dni sa len motá, potuluje a žije z peňazí, ktoré našetрил jeho otec v čase, keď pracoval ako starosta obce. Životnú úroveň otca posudzoval aj z toho hľadiska, že je vlastníkom rodinného domu a tiež niekoľkých motorových vozidiel a fotodokumentácia, ktorá je súčasťou spisu, vypovedá o tom, že otec chodí na zahraničné cesty, je oblečený v značkovom tričku (fotka z letiska s titulkom „dovolenka“), jeho syn z manželstva je vyfotený na štvorkolke, spoločne sú vyfotení v motorovom vozidle (otec s hrubou retiazkou na krku) a ďalšia fotka zobrazuje prácu s drevom s titulkom „na predaj za 300 Eur buk. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania uzavrel, že otec má ku každému dôkazu vyhýbavú odpoveď a tají svoje celkové príjmy a majetkové pomery, ale preukázané okolnosti v priebehu konania preukazujú jeho schopnosti a možnosti prispievať súdom určené výživné. Zistený skutkový stav posúdil a rozhodol podľa § 62, § 75 ods. 1, 2, § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine. Dlžné výživné, ktoré vzniklo zvýšením výživného v celkovej výške 275,67 Eur povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 20 Eur s poukazom na výšku dlhu, osobné, príjmové a majetkové pomery otca a jeho ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu berúc do úvahy aj to, aby zaplatenie dlhu na výživnom nepredstavovalo neúmerne dlhú dobu. O trovách konania rozhodol podľa § 55 a § 58 CMP.

3. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec dieťaťa s odôvodnením, že je nezamestnaný, evidovaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Gelnici, poberá dávku v hmotnej núdzi 393 Eur mesačne a rodinné prídavky na jedno maloleté dieťa. Uviedol, že súdu preukázal svoju životnú situáciu a potvrdeniami zdokladoval svoj príjem. Nie je schopný uhrádzať výživné 130 Eur mesačne, pretože jeho výdavky sú vyššie, ako príjem. Mesačne uhrádza 124 Eur elektrinu, 40 Eur platí dlžnú sumu na zdravotnom poistení v poisťovni Dôvera, 9 Eur za internet, na stravu 130 Eur, výdavky na dieťa predstavujú 50 Eur a na lieky 50 Eur.

4. Matka vo vyjadrení nesúhlasila s dôvodmi odvolania uvádzanými otcom. Rozsudok napadnutý odvolaním, ako aj postup súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal jeho vydaniu, považuje za objektívny a spravodlivý. Súd vykonal všetky navrhnuté dôkazy, dostatočne zistil skutkový stav, ktorý následne správne vyhodnotil a právne posúdil. Poukázala na podstatné zvýšenie odôvodnených potrieb maloletého nástupom do školy, ktoré pred súdom vyčíslila a riadne zdokladovala. Nie je schopná sama financovať všetky odôvodnené potreby maloletého a nie je to ani spravodlivé od nej požadovať. Pomáha jej síce manžel, ale nemožno všetku starostlivosť o maloletého M. K. pripísať jemu, keď nie je jeho biologickým otcom. Z dokazovania vyplynulo, že otec si žije nad pomery a jeho ďalší syn N. dostáva od otca viac a napriek tomu otec nad rámec súdom určeného výživného doposiaľ maloletému neprispieval. S poukazom na to, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov považuje súdom určené výživné 130 Eur mesačne za primerané, a to aj vo vzťahu k veku dieťaťa, ako aj vývoju životných nákladov. Vyjadrila názor, že súd prvej inštancie správne vymedzil právny základ posudzovaného prípadu, ktorým je § 78 Zákona o rodine a náležite vo vzťahu k otcovi uplatnil aj princíp potenciality. V tejto súvislosti uviedla, že otec, napriek širokej ponuke voľných pracovných miest na trhu práce a svojmu dosiahnutému vzdelaniu, je dlhodobo nezamestnaný, pre svoju nečinnosť bol niekoľkokrát z evidencie uchádzačov o zamestnanie vyradený a za šesť rokov, ktoré uplynuli od poslednej úpravy výživného sa nesnažil ani jedenkrát sa riadne zamestnať a ľahkovážnym správaním spôsobuje dlhy a nedoplatky, ktoré nie je schopný splácať. Z postoja otca jednoznačne vyplynulo, že takýto život mu je pohodlný, ale takýto prístup k zabezpečovaniu si relevantného príjmu a od neho sa odvíjajúceho plnenia si vyživovacej povinnosti nemôže v záujme maloletého požívať právnu ochranu. Otec ukracuje o potencionalný príjem, ktorý by v zamestnaní mohol reálne dosiahnuť. Z propagácie otca na sociálnych sieťach usudzuje, že je zárobkovo činný, privyrába si napríklad aj vo Veľkej Británii, je vlastníkom rodinného domu a niekoľkých osobných motorových vozidiel, preto súd správne vzal na zreteľ predovšetkým pomery, v akých otec žije, nie príjem, ktorý formálne a účelovo deklaroval ako pomoc v hmotnej núdzi a prídavok na dieťa. Otec je zdravý a v mladšom produktívnom veku, teda jeho schopnosti a možnosti mu nezabraňujú, aby sa zamestnal a zabezpečil si tak väčší príjem. Z týchto dôvodov navrhla rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť ako vecne správny a zákonný.

5. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že prvostupňový súd správne vyhodnotil všetky dostupné informácie a dôkazy a najmä prihliadol na záujmy a potreby maloletého dieťaťa, preto navrhol odvolanie otca zamietnuť a rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdiť ako vecne správne.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav vecí, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, v súlade s § 191 CSP vyhodnotil dôkazy, pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie napadnutého rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Konajúci súd sa vysporiadal s námietkami otca uplatnenými v odvolaní, ktoré tvorili jeho obranu už v priebehu konania pred súdom prvej inštancie a otec ani v odvolacom konaní neuviedol žiadne relevantné skutočnosti majúce za následok iné rozhodnutie o jeho vyživovacej povinnosti voči maloletému M. K.. Odvolací súd je toho presvedčený, že v priebehu konania na súde prvej inštancie boli nepochybne zistené a preukázané všetky skutočnosti podstatné pre rozhodnutie o výživnom, v dôsledku čoho ani odvolací súd nemá pochybnosti o správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie a zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, a teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní. V tomto prejednávanom prípade súd prvej inštancie dôsledne vykonal dokazovanie a úplne zistil skutočný stav, ktorý následne správne právne posúdil, pričom jeho skutkové a právne závery o výživnom zjavne nie sú svojvoľné, neudržateľné a ani neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

8. Odvolací súd preskúmaním všetkých relevantných skutočností vo vzťahu k vyživovacej povinnosti otca voči maloletému synovi dospel k rovnakému právnemu záveru, ako súd prvej inštancie, že výživné 130 Eur mesačne je, vzhľadom na zákonné ustanovenia citované v odôvodnení napadnutého rozsudku a z nich vyplývajúce zásady v súlade s § 75 ods. 1 vety druhej Zákona o rodine, nota bene súd prvej inštancie správne a zákonne rozhodol, keď pri rozhodovaní o výživnom vychádzal z princípu potenciality, ktorý má prednosť pred princípom fakticity v prípade, že povinný berie na seba neprimerané majetkové riziká, ktoré zahŕňajú aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, resp. priamo vyvoláva stratu a súčasne možnosť poskytovania výživného. Ak sa tvrdený príjem javí ako nepravdivý, je povinnosťou súdu prihliadnuť na celkové majetkové pomery a tzv. potencialitu príjmov, t.j. k jeho zjavne nevyužitým schopnostiam. Žiadny účinný zákon Slovenskej republiky nezakotvuje povinnosť pracovať a nezakotvuje ani právo, resp. povinnosť pracovať v odbore, v ktorom je osoba vyučená. Zákon o rodine však zakotvuje výslovne povinnosť rodiča živiť svoje dieťa (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine), takže nemôže obstať argumentácia, podľa ktorej rodič nepracuje, pretože sa nevie umiestniť na trhu práce vo svojom odbore alebo na pozícii adekvátnej svojim predstavám, a preto nie je schopný plniť svoju vyživovaciu povinnosť buď vôbec alebo len v minimálnej miere. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti nie je vôbec smerodajné, koľko si rodič prácou (podnikaním alebo inou zárobkovou činnosťou) zarobí, alebo či vôbec pracuje. Potencionálny príjem nie je to, čo povinný skutočne zarobí, ale to, čo objektívne je možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti a tiež situáciu na trhu práce. Odvolací súd dôsledne vychádzajúc z § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého je potrebné prihliadať na potencióálne schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča v prípade, ak mu v ich využití nebránia objektívne okolnosti, za ktoré však nemožno považovať nezamestnanosť otca trvajúcu od ukončenia školy a dodáva, že je neakceptovateľné, aby otec nevyvinul žiadnu snahu o zabezpečenie si adekvátneho zdroja príjmu tak, aby si mohol plniť vyživovaciu povinnosť v primeranej výške voči maloletému synovi odkázanému svojou výživou na rodičov.

9. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd tiež dodáva, že v prípade určenia (zvýšenia) výživného od rodiča pre maloleté dieťa musí byť zachovaný princíp ochrany záujmu

maloletého dieťaťa, kedy je súd povinný vychádzať z čl. 27 Dohovoru o právach dieťaťa zverejnený v Zbierke zákonov ako Oznámenie FMZV pod č. 104/1991, z ktorého vyplýva, že sa má prihliadať na právo každého dieťaťa na životnú úroveň nevyhnutnú pre jeho telesný, duševný a duchovný vývoj a pri skúmaní potrieb oprávneného dieťaťa je potrebné vziať do úvahy nielen potreby obvyklé, pravidelne sa vyskytujúce pre potreby jeho všestranného vývoja, ale potreby prospešné pre jeho budúci všestranný vývoj, ako sú i záľuby i záujmy dieťaťa, podpora nadania dieťaťa pre prípravu na budúce povolanie, ale i potreby nepravidelné alebo náhodné.

10. Odvolací súd tiež dodáva, že argumentácia otca rozsahom vlastných nevyhnutných výdavkov pôsobí vo faktickej a právnej rovine smerom k vyživovacej povinnosti voči maloletému M. i nevyvážene a dovoľuje skôr záver, že subjektívne vnímanie vlastnej životnej situácie otcovi bráni objektívne posúdiť rozsah odôvodnených potrieb maloletého preukázaných v priebehu konania na súde prvej inštancie. Rozhodnúť v súlade s návrhom otca by v tomto prípade znamenalo posunúť podiel zodpovednosti otca za duševný a fyzický rast maloletého na jeho matku, ktorá sa o syna osobne stará a dobrovoľne si plní vyživovaciu povinnosť voči nemu na hranici svojich možností, čo by bolo nepochybne v rozpore s relevantnými ustanoveniami Zákona o rodine, morálkou, ako aj spravodlivosťou. V kontexte zisteného skutočného stavu súdom prvej inštancie a vyššie uvedených úvah vyplývajúcich zo zákonných ustanovení Zákona o rodine citovaných v odôvodnení napadnutého rozsudku považoval odvolací súd odvolanie otca za účelovú obranu v snahe dosiahnuť priaznivejšie rozhodnutie vo veci a tento záver umocňuje aj fakt, že svoje životné náklady vedel vždy zabezpečiť napriek tomu, že od ukončenia školy nebol zamestnaný, nota bene, že jeho príjem aj v súčasnosti tvorí len dávka v hmotnej núdzi 393 Eur mesačne.

11. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP a podľa § 387 ods. 2 CSP sa v odôvodnení obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, nakoľko sa v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie a podľa § 387 ods. 3 vety druhej CSP sa v odôvodnení vysporiadal s podstatnými tvrdeniami otca uvedenými v odvolaní.

12. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 3 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).